Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

663

Vragen van het lid **Van Veen** (VVD) aan de Minister van Economische Zaken over *het gebruik van Protix* (ingezonden 14 oktober 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **van Dam** (Economische Zaken) (ontvangen 26 november 2015).

Vraag 1
Kent u het rapport «Eindrapportage Brabant Protein Future – Een nieuwe Proti-keten»?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Waarom hebben insecten in onder andere de Verenigde Staten en Canada al een officiële status als zijnde geschikt voor humane consumptie en in de EU nog niet? Bent u bereid u in te zetten voor een dergelijke status in Europees verband?

Antwoord 2
De Amerikaanse Food and Drug Administration (FDA) heeft geen verbod op het gebruik van insecten voor humane consumptie. Dit houdt in, dat de algemene eisen voor voedselveiligheid van kracht zijn: de fabrikant moet kunnen garanderen, dat het een veilig product is en dit ook kunnen aantonen wanneer daar naar wordt gevraagd door de FDA. Daarnaast is insecteneiwit in de VS niet geclassificeerd als «GRAS» (generally recognized as safe). Er is derhalve geen sprake van een officiële status van insecten als zijnde geschikt voor humane consumptie.
Nederland is voorstander van het wegnemen van belemmeringen in Europese wet- en regelgeving ten behoeve van het gebruik van insecten mits dit kan op een veilige manier voor mens, dier en milieu. Nederland pleit hier ook actief voor.

[1] Eindrapportage Brabant Protein Future – Een nieuwe Proti-keten van Protix, gemeente 's-Hertogenbosch, ZLTO, Royal Haskoning DHV en AgriFood Capital.

ah-tk-20152016-663
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

Vraag 3
Waarom mogen organische reststromen waarin vlees of vis is verwerkt op enkele uitzonderingen na niet worden gebruikt als voedsel voor insecten? In hoeverre belemmert dit de toepassing van insecten in de voedselindustrie? Welke mogelijkheden ziet u om deze belemmering in de regelgeving aan te passen? Bent u daartoe bereid?

Antwoord 3
Er zijn twee Europese verordeningen van toepassing op het voederen van dierlijk materiaal aan landbouwhuisdieren met het oog op bescherming van de dier- en volksgezondheid, nl. de Dierlijke Bijproducten (DBP) Verordening[2] en de TSE Verordening[3]. De oorsprong van deze Europese regelgeving is mede terug te voeren op de BSE[3] crisis in Europa aan het einde van de vorige eeuw.
Volgens de Dierlijke Bijproducten Verordening zijn voor-productiedoeleinden-gehouden insecten landbouwhuisdieren. Insecten kunnen worden gevoerd met rest- en afvalstromen. De DBP Verordening verbiedt echter expliciet het gebruik van keukenafval en etensresten voor vervoedering aan landbouwhuisdieren. De TSE-verordening verbiedt het voeren van dierlijke eiwitten aan landbouwhuis-dieren. Als gevolg hiervan kunnen insecten gevoerd worden met plantaardig materiaal, maar niet met vlees- en vis(-resten). Uitzondering hierop zijn zuivel en ei.
Vervoedering van dierlijke reststromen zou de mogelijkheden voor de insectensector verruimen. Deze mogelijkheid kan evenwel pas toepassing krijgen als deze vorm van substraat/voedsel voor insecten veilig kan worden toegepast, en de wet- en regelgeving op basis daarvan is aangepast. Het Europees voedselveiligheidsagentschap EFSA heeft recent een wetenschappelijke advies over de toepassing van insecten als voedsel en diervoeders gepubliceerd in opdracht van de Europese Commissie. Het aspect substraten/voedsel voor insecten is daarin meegenomen. Dit advies zal de komende tijd door de Europese Commissie besproken worden met de lidstaten. Hieruit zal moeten blijken of de risico's voldoende bekend zijn en beheerst kunnen worden. Zoals aangegeven in antwoord op vraag 1 is Nederland voorstander van aanpassing van de wet- en regelgeving betreffende het gebruik van insecten, mits dit op een veilige en verantwoorde manier kan gebeuren en zal ik mij hiervoor ook inzetten.

Vraag 4
Waarom is de toepassing van insecten in «feed», dus als voedsel voor andere dieren, nog niet toegestaan? Om welke belemmering gaat het specifiek? Waarom mag dit in veel landen buiten de EU wel?

Antwoord 4
In 2001, tijdens de BSE-crisis, koos de Europese Unie voor een verbod op alle dierlijke eiwitten in voeders voor voedselproducerende dieren, tenzij het uitdrukkelijk is toegestaan; de zgn. «feed ban». Op basis van de TSE Verordening is het daarom niet toegestaan verwerkte dierlijke eiwitten, waaronder die van insecten, te verstrekken aan landbouwhuisdieren. De afgelopen jaren zijn enkele specifieke soorten dierlijke eiwitten weer toegelaten in specifieke soorten diervoeders na een positief EFSA advies waar dat veilig, verantwoord en controleerbaar mogelijk was.
Europa, evenals Noord Amerika, heeft geen historie en cultuur betreffende het gebruik van insecten in de voedselketen. Onder andere tijdens het eerste mondiale congres «Insects to feed the World» door Wageningen UR en FAO (mei 2014, Ede) bleek, dat in bijna alle andere werelddelen dit min of meer wel het geval is. Het feit dat wij insecten niet toepassen in/als voedsel en diervoeder, in combinatie met de ervaringen van de BSE-crisis, maakt dat Europa uiterste zorgvuldigheid wil bij de toepassing van insecten en daarbij

---

[2] Verordening (EG) nr. 1069/2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (Verordening dierlijke bijproducten).

[3] Verordening (EG) nr. 999/2001 houdende vaststelling van voorschriften inzake preventie, bestrijding en uitroeing van bepaalde overdraagbare spongiforme encefalopathieën. TSE=Transmissible Spongiform Encephalopathy; d.i. BSE bij runderen.

eerst om een wetenschappelijk verantwoorde risicobeoordeling vraagt alvorens verruiming van wet- en regelgeving aan de orde te willen stellen.

Vraag 5
Denkt u ook dat het kunnen gebruiken van insecten op grotere schaal in de voedselindustrie een bijdrage kan leveren aan vraagstukken rondom onze voedselvoorziening? In hoeverre denkt u dat het gebruik van insecten een bijdrage kan leveren aan duurzaamheidsdoelstellingen?

Antwoord 5
De mondiaal stijgende vraag naar voedsel maakt de opgave om te komen tot een ecologisch houdbaar voedselsysteem steeds belangrijker. Dit biedt mogelijkheden en kansen voor innovatie van onze eiwitvoorziening, zowel ten aanzien van de productie als de consumptie. Zoals aangegeven in de voedselagenda van 30 oktober jl. onderkent het kabinet dat alternatieven in aanbod en consumptie van dierlijke eiwitten noodzakelijk zijn voor een houdbaar voedselsysteem. Met Green Deals en het Topsectorenbeleid worden kansrijke initiatieven voor het gebruik van nieuwe eiwitten in producten en aanpassingen van het consumptiepatroon gesteund. Insecten kunnen hierbij als één van de andere, nieuwe en meer duurzame eiwitbronnen een rol gaan vervullen naast bijvoorbeeld plantaardige eiwitten (o.a. peulvruchten), algen en wieren, en mogelijk kweekvlees.
Dit kan op termijn een belangrijke bijdrage leveren aan de mondiale voedselvoorziening en een verlaging van de milieudruk opleveren.